

Motion till riksdagen 2022/23:1350

av **Sofie Eriksson m.fl. (S)**

Stärkt kompensation till den lokala bygden vid vindkraftsutbyggnad

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över ett system för att kompensera dem vars omgivning påtagligt påverkas av vindkraftsutbyggnad och ge kommunerna stärkta incitament att medverka till utbyggd vindkraft och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Vindkraft är en viktig energikälla som är nödvändig för att Sverige ska nå målet om en förnyelsebar elproduktion år 2040. För att nå det målet är det viktigt att vindkraften fortsatt kan utvecklas och byggas ut, även om vindkraften inte ensam kan klara hela behovet av förnyelsebar el. Förväntningarna är att produktionen av vindkraftsel kommer att öka.

Förutom att tillgång på fossilfri elproduktion är en förutsättning för utveckling av näringslivet, kan utbyggnad av vindkraften också ge ekonomiska effekter för såväl statskassan som elkonsumenterna, bland annat genom den statliga fastighetsskatten på vindkraftsanläggningar. Kopplingen till den regionala, kommunala och lokala bygdens ekonomi är dock svagare, trots att dessa anläggningar också innebär ett ingrepp i närmiljön och begränsar möjligheten att använda markresurserna till andra ändamål.

Utredningen En rättssäker vindkraftsprövning bedömde i sitt betänkande (SOU 2021:53) att ett system för ekonomisk ersättning bör utarbetas för att kompensera dem vars omgivning påverkas av vindkraftsutbyggnad. Många remissinstanser uttryckte ett intresse för att utarbeta ett system för kompensation.

I dag förekommer frivilliga överenskommelser om ersättning mellan vindkraftsprojektörer och kommuner respektive företrädare för lokala föreningar i berörda bygder, ofta kallad bygdepeng eller vindbonus. Det har dock uppmärksammats att det för vindkraften saknas en reglering av sådan ersättning, vilket har skapat osäkerhet om

huruvida sådana överenskommelser är tillåtna. En tydlig reglering av förutsättningarna för kompensation bedöms spela en stor roll för en rättvisare och mer välfungerande utbyggnad av vindkraften.

Andra länder, bl.a. våra nordiska grannländer och Tyskland, har infört olika typer av incitamentsmodeller, som legal grund för ersättning vid etablering av vindkraftverk. Det har förekommit krav på fördelaktigt delägarskap för närboende i kommande vindkraftsprojekt samt inrättande av gröna fonder dit projektörer betalar ett belopp för användning till olika specificerade ändamål.

Den socialdemokratiska regeringen beslutade 7 april 2022 att ge en särskild utredare i uppdrag att lämna förslag till bland annat ett system för att kompensera dem vars omgivning påtagligt påverkas av vindkraftsutbyggnad och lämna förslag för att ge kommunerna stärkta incitament att medverka till utbyggd vindkraft.

Det finns starka skäl att beakta vad den utredningen kommer fram till och ta vidare arbetet i syfte att göra verklighet av denna typ av system.

Sofie Eriksson (S)

Lars Isacson (S)

Peter Hultqvist (S)